

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.01.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[Вестник 24 часа](#)

✓ Бизнесът пак иска да падне класът

<http://m.24chasa.bg/Article.aspx?Id=1730096>

За пореден път бизнесът надига глас за премахване на допълнителното заплащане за прослужено време, популярно като клас.

Това е част от пакета мерки за затягане на режима на трудови възнаграждения, социални помощи и обезщетения на Българската стопанска камара, приет от УС на организацията. В него е записано, че трябва да отпадне възможността Министерският съвет административно да определя допълнителни трудови възнаграждения и обезщетения извън регламентираните в Кодекса на труда.

Класът е точно едно от тях. С наредба, одобрена от правителството е регламентирано, че заплатата расте поне с 0,6% за всяка прослужена година.

КРИБ също отдавна споделя тази идея. Никаде в ЕС вече няма клас, пададокс е, че дори в държавната администрация ги махнаха от миналата година, а в частния сектор още не са, каза Васил Велев, шеф на АИКБ.

Бизнесът настоява още минималната заплата да се закове на до 40% от средната за страната. Някои ще кажат, че тя и сега е толкова, но реално с класа става много по-висока от 310 лв., каза Велев. Минимална заплата трябвало да се определя само за държавната администрация и за секторите, където бизнесът и синдикатите не могат да се договорят. Във всички останали браншове трябва да има различни минимума. Едни пари се давали в сектора информационни технологии - съвсем други в туризма и търговията.

Минималните прагове за заплащане по браншове трябва да се съобразяват с възможностите предприятията и регионите с влошено икономическо състояние, за да не се стига до фалити и загуби на работни места, категорични са от БСК. Недопустимо било на фона на намаляващата заетост и тежката безработица (18% средно в държавата и над 40% при младежите до 25 г.) средната работна заплата да изпреварва производителността на труда, категорични са работодателите.

Да отпадне и възможността за разпространение на браншовите колективни трудови договори и определянето на минимални осигурителни прагове по професии и квалификационни групи, настояват още работодателите.

Осигурителните минимума отдавна не изпълняват ролята на изсветляващ фактор за икономиката, а браншовите договори често се подписват от непредставителни организации въобще не се изпълняват, за да не фалират фирмите, каза Велев.

Не е вярно, че възнагражденията у нас изпреварват производителността, коментира предизидентът на КНСБ Пламен Димитров. Скандално е да се твърди, че трябва да се махнат минималните осигурителни прагове, тъй като сега те се договаряли. Браншовите договори също били на базата на двустранно споразумение. Опитът за орязване на класа в пика на кризата било грубо посегателство върху доходите.

Засега подобни промени не са предвидени. В предстоящите корекции в Кодекса на труда се предвижда само регламентиране на стажантските договори, които да гарантират трудовите права на младежите. От КРИБ са категорични, че ако се въведе задължителна минимална заплата за стаж, това ще отблъсне компаниите. В позиция, изпратена до МТСП КРИБ настоява за цялостно регламентиране на стажантските договори, данъчни облекчения за работодателите, които наемат млади хора, но без задължение за платени стажове.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ ЕБВР леко повиши прогнозата си за България

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/01/21/1988266_ebvr_leko_povishi_prognozata_si_za_bulgariia/?re_f=novo24

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) леко ревизира прогнозата си за ръст на българската икономика през тази година до 1.9% от БВП (при 1.7% през октомври). Така очакванията на банката се изравниха до тези на правителството.

Причината за подобренията икономическа прогноза е, че частният сектор ще има достъп до кредитно финансиране и повече няма да е принуден да използва всичките си приходи за изплащане на дълговете, трупани в годините преди кризата. От ЕБВР посочват, че стабилните финансови показатели на България вече дават резултат под формата на облекчен достъп до финансови ресурси.

Все пак в анализа на международната институция се посочва, че проблемите на страните от еврозоната ще продължат да действат като юзди за българската икономика, тъй като те са и основни нейни търговски партньори.

В групата на потиснатите

България е поставена в групата на страните от Югоизточна Европа, които нямат проблемите на страните от еврозоната, но икономиките им остават потиснати от рецесията в южните им съседки. Като пример се посочва спадът на БВП през третото тримесечие в Сърбия и Румъния, както и забавянето на растежа в България през третото тримесечие.

"По-добрият достъп до ново финансиране и облекчаване на условията по обслужване на старите дългове не се оказаха достатъчни да предизвикат траен кредитен растеж", коментира банката по отношение на държавите в Централна и Източна Европа. Все пак като положително изключение от групата са посочени България и Словакия, където е имало кредитна експанзия в периода между септември и ноември в сравнение с предходните три месеца.

В друг коментар от доклада обаче банката разделя държавите на подрегиони и сочи, че прибалтийските държави са в по-добра среда. "Годишният икономически растеж в Централна Европа се забавя, след като растежът в Полша се оказва по-нисък от очаквания. Но балтийските държави растат с повече от един процент през третото тримесечие спрямо предходното, а и всички останали държави, включително и засегнатата от рецесия Унгария, се представят по-добре в сравнение с предходните три месеца", посочват от банката. Причината е, че тези държави първи ще се възползват от съвземането на еврозоната след рецесията от края на 2012 г., която се очаква да е краткотрайна.

Прогнозите на другите

ЕБВР е втората международна финансова институция, която ревизира прогнозата си за икономическия растеж в България. Тя беше песимист за България, но повиши очакванията си, докато Световната банка понижи лятната си прогноза от 3.3% растеж през тази година до 1.8% от БВП. Така на практика очакванията на двете организации почти съвпаднаха.

Другото общо между оценките им е, че основен риск за България са външни фактори като състоянието на еврозоната. За там е насочен почти две трети от българския износ. Държавите, чиито икономики са тясно свързани със страните от валутния съюз, ще продължат да отчитат слаб растеж, прогнозира от ЕБВР.

В средата на декември пък доклад за България публикува Международният валутен фонд и според него икономическият растеж през 2013 г. ще е между 1 и 1.5%. Освен проблемите на еврозоната обаче МВФ посочи като рискове цените на петрола и натискът над публичните финанси, който оказва неререформираният правителствен сектор.

[Вестник Труд](#)

✓ Единната сметка за приходите - добри намерения, но...

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1730836>

Николета Богданова, счетоводител

За Новата година финансовият министър Симеон Дянков поздрави счетоводителите с Единната сметка за приходите. Тя се въвежда от Националната агенция за приходите (НАП), за да облекчи платците от банкови такси за безбройните платежни нареждания, които изписват всеки месец за различни данъци. Според финансовото министерство това ще спести на бизнеса над 50 млн. лв. годишен разход за банкови такси. (Цената на платежните зависи от банката, от която се извършва преводът, и стойността им варира от 0,50 и 1,50 лв.)

Тенденцията за свиване на банковите сметки в администрацията започна през последните години и наистина облекчи хората, имащи вземане-даване с НАП. Преди за различните видове преводи към държавата се използваша отделни сметки и различни БИН-ове (Банков идентификационен номер). Бюджетът се делеше основно на републикански и местен (общински), после на различни сметки и сметчици за видовете данъци, а след това разделението продължаваше с БИН-овете, които конкретизираха плащането. След това системата започна да се окрупнява и 10-цифрените БИН-ове бяха заместени от 6-цифрени параграфи, обясняващи налога, който се дължи. Преди две години параграфите за социалното и здравното осигуряване бяха сведени до общо платежно нареждане, което обедини личната удръжка на служителите с осигуровката, дължима от работодателя. Тази промяна зарадва специалистите по "Труд и работна заплата", защото, освен че намали броя на платежните, в крайна сметка социалните и здравните вноски отиват на едно място без значение от кого са платени - от работодателя или от служителя.

Единни в хаоса

Сега сме изправени пред нова промяна: всяка дирекция на НАП ще има три банкови сметки. Първата ще е за всичко, без допълнителното задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), втората ще е за приходите от ДЗПО, а в последната ще се набират постъпленията от принудително събиране на публичните вземания. Заличават се и параграфите, които обясняваха какво точно се превежда. Ще има само два параграфа: един за ДЗПО и другият за всичко останало. Казано по-просто, събираш всичко, което имаш да даваш, и го засилваш към НАП, пък те да си се оправят с това, какво всъщност си платил.

Според финансовото ведомство новата система ще намали възможността за грешки и неуточнени плащания в данъчната администрация. Това твърдение обаче е доста спорно, защото на всеки счетоводител му се е налагало неведнъж да привежда доказателства, че някой данък е платен, при това в срок. А и на редовия данъкоплатец му е известно, че в приходната агенция битува първичният принцип за хаоса и едва ли има човек, който не се е гмуркал в него.

Следващата полза, която ни сочат за единната сметка, е, че средствата в бюджета ще постъпват ритмично за всички данъци и осигурителни вноски.

И не на последно място бирникът е помислил и за противника си - счетоводителя. Неговият труд ще се улесни, защото няма да изготвя огромен брой платежни, да помни параграфи, банкови сметки и т.н., които се сменят за щяло и нещяло в началото на годината. Така ще бъде по-ясно кое задължение е закрито по простата логика, че се закрива най-старото по давност. А ако нещо в стотинките мърда, то при следващото плащане ще се платят и те.

Най-важна и безспорна е ползата от изравняването на наказателната лихва за просрочени задължения. До края на 2012 г. лихвите за социално и здравно осигуряване бяха с десет пункта в повече от другите данъци, но тъй като вече ще плащаме всичко заедно, няма как това да се запази, защото данъчният не е математик по призвание. Колкото и да търсим, повече ползи не се виждат, а недостатъците са доста повече.

Плащаш, без да мислиш

На първо място новата система за разплащане с НАП отнема правото на избор какво да платиш и какво да забавиш. Във финансовата криза на не един работодател се налага всеки ден да прави дребни сметки с кого най-напред да се разплати. Свободната пазарна икономика дава възможност на управителите на фирми или самоосигуряващите се лица да предпочетат да закрият свое задължение по приоритетност.

Законодателят обаче е преценил, че във взаимоотношенията с него не е нужно да мислиш. Плащаш и толкоз! Ето няколко примера до какво ще доведе това:

Работодател решава да плати социалните и здравните осигуровки на служителите си, за да не останат без здравноосигурителни права. (В системата джипито ще види, че сте без здравни права, въпреки че вината не е ваша. За да го докажете, ще трябва да отидете до НАП, за да получите удостоверение за това.) Превежда парите на НАП, обаче приходната администрация може да покрие задължението му за ДДС или по-лошо - за данък върху печалбата. В действителност ще се случи така, че личните удържки за здраве и данък общ доход на работника ще покрият корпоративния налог на дружеството.

Вместо за наем - за бисквитки

Още "по-мила" ще е следната ситуация: удържаният данък при източника от доходи от наем да отиде за плащане на данък върху представителните разходи. Фирма наемател удържа 10-те процента данък, които трябва да преведе на НАП по партидата на физическо лице наемодател. Внася ги, но вместо това данъчните погасяват налога, който наемателят дължи за представителни. Така ефектът е, че наемодателят от своя джоб плаща данъка за бисквитки и кафе на своя наемател.

Друга опасност е, че данъчните може да използват внесените от вас суми, за да погасят задължение отпреди повече от 5 години, което е недължимо по давност. За да не ви се случи, ще трябва специално да се разходите пак до данъчното и да подадете декларация.

Покрай тези промени самоосигуряващите се данъкоплатци се сдобиха и с друга "екстра". Те като едното нищо може да увиснат без достъп до здравни грижи, ако забравят да подадат заявление, че искат да им бъдат погасени първо здравноосигурителните вноски. Засега тази декларация може да бъде подадена само на хартия в данъчното, при това предварително, при това всеки месец. Чака ги и още една спънка. Щом самоосигуряващият се има наети работници, той би трябвало да може да плати всички видове задължения с едно платежно нареждане към бюджета. Само че това не е точно така, защото вноските на самоосигуряващите се нареждат по ЕГН, а на служителите им - по параграф. Така всеки месец тези "щастливци" ще ходят до данъчното да подават декларация, а и осигуровките си ще пишат и по двата начина. А нали щеше да става по-лесно?!

Няма спор, че пътят към ада на единната сметка е постлан с добри намерения. Но засега единственото, което тя постигна, е да се превърне в единен хаос за счетоводителите.

[Вестник Преса](#)

✓ Бюджет 2014 влиза в парламента на Все светии

<http://pressadaily.bg/publication/8939-%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82-2014-%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0-%D0%B2-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%92%D1%81%D0%B8-%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B8/>

Едва приключил с работата по тазгодишния бюджет, финансовият министър Симеон Дянков вече мисли за следващия. Сметките на хазната за 2014 г. трябва да бъдат внесени в Народното събрание в деня на Все светии - 31 октомври.

Това става ясно от бюджетната процедура за догодина, която Министерският съвет трябва да гласува. До 5 дни финансовото министерство трябва да бъде готово с прогноза за макроикономическите показатели за страната до 2016 г. Те ще бъдат оповестени в началото на февруари. Новият документ ще се базира на миналогодишния с очакванията до 2015 г. Според тях 2014 г. ще е силна за икономиката на страната. Растежът ще е 3,1 на сто от БВП. Година по-късно той ще се ускори до 3,7 на сто. Освен това в бюджетната прогноза е записано, че дефицитът на хазната ще намалява от 1% през 2013 г. на 0,5 на сто през следващата и 0% година по-късно.

Експертите на финансовия министър Симеон Дянков уточняват, че сроковете, определени за съставянето и внасянето на бюджета в парламента, са съобразени с предстоящите парламентарни избори през юли. За да върви работата по план, в срок до 22 февруари общините трябва да са готови с исканията си за догодина. В същия ден бюджетни прогнози трябва да представят и НОИ, Сметната палата, Народното събрание, Висшият съдебен съвет и други. Финансовото министерство обаче ще има време до септември, за да даде оценка на министерските финансови желания. Пак в началото на есента трябва да са станали факт и промените в данъчните закони.

[Вестник Сега](#)

✓ Хазната олеква с над 600 млн. лева годишно заради държавни заеми

<http://www.segabg.com/article.php?id=633218>

Всяка година от бюджета излизат стотици милиони левове за покриване на държавния дълг. През 2011 г. например хазната е платила над 600 млн. лева лихви по външни и вътрешни задължения, става ясно от одит на Сметната палата. За миналата година сумата е още по-голяма. Министерството на финансите още не е отчетло официално изпълнението, но в закона за бюджет 2012 бяха предвидени 707 млн. лева за лихвени плащания - 490.4 милиона по външния дълг и 164.6 по вътрешния. Така излиза, че всеки българин дължи по 100 лева лихва заради борчовете на държавата.

Тези числа, образно казано, означават още, че бремето на държавните заеми всяка година изяжда едно повишение на пенсиите или пък поне 5-10 километра чисто нова магистрала. При това България е сред отличниците в ЕС с нисък държавен дълг - той е само около 18% от БВП.

Към януари 2012 г. задълженията на хазната са били общо 11.629 млрд. лева, пише в доклада на Сметната палата за "държавния и държавногарантирания дълг и използване на дълговите инструменти за периода от 01.01.2011 до 31.12.2011 г." От този одит, както и от данните на МФ става ясно, че през 2011 г. е поставен рекорд при вътрешния дълг - пуснати са били държавни ценни книжа за 1.124 млрд. лева. Причина за това е бюджетният дефицит - недостигащите средства на хазната за необходими разходи се осигуряват чрез заемане на пари с емисии ДЦК.

Най-скъпо излизат на бюджета облигациите, емитирани на международните капиталови пазари. Това е не само защото и като сума те са най-голяма част от външния борч, но и заради високите лихви по тях. Тези облигации са 47.5% от външния ни дълг, но лихвите по тях (почти 248 млн. лева) са 73.7% от размера на външните лихви.

Само преди десетина дни България направи голямо плащане по стари външни задължения. Бяха погасени облигации с номинал 818.465 млн. евро, емитирани по времето, когато финансов министър бе Милен Велчев. Те бяха с лихва 7.5%. Следващото голямо плащане на външен дълг е на 15 януари 2015 г. Тогава България трябва да погаси друга част от облигациите, емитирани през 2002 г. от Милен Велчев, които са в долари. Номиналът им е малко под 1.1 млрд долара, а лихвата е много висока - 8.25%. Все пак трябва да се има предвид, че преди 11 години доверието към България бе много по-ниско. Сега благодарение на здравата финансова дисциплина страната ни стои по-добре на световните пазари и през миналото лято успя да пласира облигации за 950 млн. евро, за които ще плаща само 4.5% лихва.

Освен че е длъжник, държавата е и гарант по няколко заема и там има някои рискове и проблеми - например при кредитите за БДЖ и "Топлофикация София". В края на 2011 г. външният държавногарантиран дълг е бил 1.185 млрд. лв., като по него са платени 101.74 млн. лв. главници и 27.72 млн. лв. лихви.

"Запазва се негативната тенденция за неусвояване в срок на средствата и на удължаване на сроковете за изпълнение на проекти, финансирани с държавни и държавногарантирани инвестиционни заеми", подчертава Сметната палата. Забавянето е в ущърб на хазната - Световната банка например събира годишна такса "ангажимент" за одобрената, но неусвоена от кредитополучателя сума.

На кого какво дължи бюджетът

графика - торта

Структура на държавния дълг по кредитори, в %

държавни инвестиционни заеми	13.60
вътрешен дълг	36.21
глобални облигации	23.53
български облигации, емитирани на международните капиталови пазари	13.50
Парижки клуб	1.07
Световна банка	9.46
ЕС	2.63

Източник:

МФ

Данните са към ноември 2012 г.

economynews.bg

▼ "Изгубено десетилетие" за българската икономика?

<http://www.economynews.bg/%D0%B8%D0%B7%D0%B3%D1%83%D0%B1%D0%B5%D0%BD%D0%BE-%D0%B4%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-news40690.html>

България, която обезцени валутата си, за да засили конкурентоспособността, изглежда е попаднала в капана на "изгубено десетилетие", посочва в материал на сайта на телевизия CNBC. В доклад, озаглавен "Изгубеното десетилетие на България", който бе публикуван, икономистите на Capital Economics Нийл Шиъринг и Лайза Ермоленко посочват, че корените на българските беди могат да бъдат свързани с дисбалансите, натрупани в периода на бум на националната икономика, както и с подхода, който трябваше да спре "загиването"-вътрешното обезценяване.

Докладът отбелязва, че опитите на България да възстанови конкурентоспособността си и да улесни прехода към икономически модел, насочен по-силно към износа, са били обречени, тъй като българският лев е обвързан с еврото. "Фиксираният валутен курс на България означава, че вместо това страната трябва да понесе процес на "вътрешно обезценяване" и следователно конкурентоспособността е възстановена чрез спад на заплатите и цените. Както стоят нещата, въпреки няколкото години на бюджетни икономии този процес все още продължава", пишат Шиъринг и Ермоленко.

"Ако страната разполагаше с плаващ валутен курс, то възстановяването на конкурентоспособността щеше да бъде постигнато чрез поевтиняване на валутата, което пък би улеснило прехода към модел на икономически растеж, насочен по-силно към износа", посочват експертите.

"Вътрешното обезценяване" е създадо в България друг вид проблеми, като търсеното понижаване на възнагражденията и цените е започнало да повишава реалната стойност на вътрешния дълг, работейки по този начин срещу крайно необходимото свиване на дълга" - фактор, който води до посочения "порочен кръг от слаб растеж, икономии и устойчиво висок дълг", отбелязва телевизията. Вместо да подпомогне боксуващата икономика на България, която според прогнозите на Шиъринг и Ермоленко ще отчете растеж от 2% годишно, този подход може до 2015 г. да доведе до връщане на БВП на страната до равнището от 2008 година.

"По този начин българската икономика ще загуби близо едно десетилетие", отбелязват експертите, цитирани от CNBC. Съавторите на доклада посочват, че корените на проблемите са свързани с дисбалансите, натрупани в страната преди финансовата криза от 2008 година. Тогава България отчиташе силен приток на капитали, най-вече към сектора на недвижимите имоти. Това доведе до голямо натрупване на кредити от частния сектор, бум на вътрешното търсене и съответното увеличаване на дефицита по текущата сметка. В същото време високата инфлация и бързият растеж на заплатите доведоха до силно намаляване на конкурентоспособността, пишат експертите на Кепитъл икономикс.